

Τοπικές καλλιέργειες και η συμβολή τους στην αειφόρο ανάπτυξη των τοπικών κοινοτήτων

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΒΑΘΜΙΑ ΣΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Το πρόγραμμα αυτό προσφέρεται για μαθητές/μαθήτριες της Μέσης Γενικής και Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης. Ανάλογα με την τάξη που συμμετέχει στο πρόγραμμα, εφαρμόζονται διαβαθμισμένες δραστηριότητες. Ενδεικτικές δραστηριότητες παρουσιάζονται στο στάδιο εφαρμογής του προγράμματος.

Το πρόγραμμα είναι μονοήμερο (9:00-13:00 ή 9:00-16:00).

Σημείωση: Σε συνεργασία με το προσωπικό του Κέντρου και τους/τις συνοδούς εκπαιδευτικούς, το γενικό πλαίσιο εφαρμογής του προγράμματος, μπορεί να αναπροσαρμοστεί και να διαφοροποιηθεί ως προς τις δραστηριότητες και τον τρόπο ανάπτυξής του, με βάση τις ανάγκες της κάθε ομάδας.

ΣΤΟΧΟΙ

Οι μαθητές/μαθήτριες αναμένεται:

- να γνωρίσουν την κοινότητα της Σαλαμιούς και να κατανοήσουν τις κλιματολογικές συνθήκες που επικρατούν στην περιοχή,
- να μελετήσουν τη διαδρομή της αμπελοκαλλιέργειας στον τόπο και το χρόνο, παράλληλα και με άλλες παραδοσιακές καλλιέργειες του χωριού (ελαιόδεντρα και αμυγδαλιές) και να διαπιστώσουν την επίδραση που αυτές είχαν και έχουν στην αειφόρο ανάπτυξη της κοινότητας,
- να γνωρίσουν, μέσα από επιτόπιες διερευνήσεις, τα διάφορα στάδια καλλιέργειας του αμπελώνα και να κατανοήσουν την διαχρονική αξία τους για τη βιωσιμότητα των τοπικών κοινωνιών,
- να γνωρίσουν τη διαδικασία και τον τρόπο παραγωγής του κρασιού και της σταφίδας όπως και των λοιπών προϊόντων του σταφυλιού και της ελιάς και να αντιληφθούν τη διατροφική τους σημασία,
- να γνωρίσουν τα ήθη και έθιμα, τις λαϊκές και θρησκευτικές παραδόσεις, τις δοξασίες και τους συμβολισμούς που σχετίζονται με το αμπέλι, το κρασί και την ελιά,
- να γνωρίσουν το πρόβλημα της ερημοποίησης και το ρόλο των πρακτικών που ακολουθήθηκαν μέχρι σήμερα στο θέμα της αμπελοκαλλιέργειας στον τόπο μας,
- να συζητήσουν και να εισηγηθούν τρόπους με τους οποίους οι τοπικές καλλιέργειες μπορούν να συμβάλουν στην τοπική αειφορία της κοινότητας.

ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

9:00 – 9:30

Αφιξη-καλωσόρισμα και ξενάγηση στο Κέντρο.

9:30 – 10:15

Συζήτηση για την ιστορία της αμπελοκαλλιέργειας από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα και της παραγωγής κρασιού, σταφίδας και άλλων προϊόντων του σταφυλιού στην κοινότητα Σαλαμιούς και στην ευρύτερη περιοχή. Προβολή σχετικών διαφανειών ή της ταινίας «Οι ρίζες του κρασιού».

10.15 – 10.30

Διάλειμμα - Προετοιμασία και μετάβαση στο πεδίο μελέτης.

10:45 – 12:00

Μετάβαση σε κοντινό αμπελώνα ή/και αμυγδαλεώνα και προσανατολισμός στο χώρο με τη βοήθεια πυξίδας. Μελέτη του αμπελώνα ή/και αμυγδαλεώνα και χαρτογράφηση της διάταξης των φυτών/δέντρων.

Εξέταση-συζήτηση των παραγόντων που επηρεάζουν την καλλιέργειά τους, όπως η μορφολογία και η σύσταση του εδάφους, οι κλιματολογικές συνθήκες και ο προσανατολισμός της περιοχής.

Συζήτηση με αμπελουργούς-γεωργούς της περιοχής για τα στάδια της καλλιέργειας, τις διαδικασίες επεξεργασίας των προϊόντων, τους μύθους και τις παραδόσεις που συνδέονται με την καλλιέργεια του αμπελιού/αμυγδαλιάς/ελιάς και την επίδραση και την σημασία που είχαν στο παρελθόν και σήμερα στην αγροτική ζωή.

Συζήτηση για τις πολιτικές που οδήγησαν στη σημερινή κατάσταση της αμπελοκαλλιέργειας στην Κύπρο και τον κίνδυνο της ερημοποίησης.

Συλλογή φυσικών υλικών από τις καλλιέργειες για την κατασκευή καλλιτεχνικής σύνθεσης κολλάζ με θέμα το αμπέλι ή τις άλλες παραδοσιακές καλλιέργειες. Καλλιτεχνική φωτογράφηση του αμπελώνα και των άλλων παραδοσιακών καλλιεργειών.

12.00 – 12.30

Επίσκεψη σε οινοποιείο της περιοχής ή εργαστήριο παραγωγής ζιβανίας και γνωριμία με τη διαδικασία της οινοποίησης ή της απόσταξης ζιβανίας.

12:30 – 13:00

Επιστροφή στο Κέντρο. Με βάση τις πληροφορίες και τα στοιχεία που συνέλλεξαν οι μαθητές/μαθήτριες κατά την περιήγησή τους στο πεδίο, πραγματοποιούνται δραστηριότητες ανατροφοδότησης, όπως συζήτηση αντιπαράθεσης και ομαδικές εργασίες με στόχο τη διατύπωση προτάσεων και εισηγήσεων για τη διατήρηση των παραδοσιακών καλλιεργειών.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ-ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ/ΤΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ

Σε περίπτωση που επιλεγεί από την ομάδα το απογευματινό πρόγραμμα (9:00- 16:00) για ανάπτυξη του συγκεκριμένου θέματος, οι μαθητές/μαθήτριες επιστρέφουν στο Κέντρο και συνεχίζουν το πρόγραμμα με ανατροφοδοτικού τύπου δραστηριότητες.

Στο απογευματινό πρόγραμμα οι μαθητές/μαθήτριες έχουν μεσημεριανό διάλειμμα. Για το σκοπό αυτό μπορούν να έχουν μαζί τους ελαφρύ γεύμα. Εναλλακτικά, το σχολείο μπορεί να κάνει διευθετήσεις για να φάνε σε εστιατόριο της περιοχής.

Συστήνεται όπως οι μαθητές/μαθήτριες:

- Έχουν μαζί τους σακουλάκια για συλλογή διάφορων υλικών από το πεδίο μελέτης
- Έχουν φωτογραφική μηχανή ή βιντεοκάμερα.
- Φορούν αθλητικά παπούτσια και είναι κατάλληλα ντυμένοι/ντυμένες για εργασία στο πεδίο.
- Τα φύλλα εργασίας και τα όργανα ή οποιοσδήποτε άλλος εξοπλισμός απαιτείται για την εφαρμογή των προγραμμάτων παρέχεται από το Κέντρο.
- Οι εργασίες πεδίου διαφοροποιούνται ανάλογα με την εποχή επίσκεψης του σχολείου.